

Una vida d'una època

Si hi ha textos en què l'abisme que separa el continent i el contingut és infranquejable, el relat que signa l'Angelika Schrobsdorff els ha de fer companyia. Aquesta asseveració no té voluntat d'assignar demèrits: és una constatació que deixa la porta oberta a la possibilitat que la signatària d'aquesta crònica d'una vida i una època hagi fet, més que deliberadament, un pas enrere per aportar la màxima puresa possible al relat d'uns fets que la seva condició de quasi autobiogràfics potser hauria fet difícil de gestionar sense caure en el patetisme de l'exhibicionisme de les emocions pròpies, una pràctica en què les possibilitats de situar-se en el camp del ridícul són massa fenomenals per a ser obviades.

La decisió de fer una narració plana fa inútil l'intent de valorar les característiques del continent més enllà de deixar constància de les aportacions que arriben al paper gràcies al que es percep que ha estat un treball eficaç en la recerca d'informació.

Aquesta meticulositat científica –que fa més que difícil evitar de caure en el tòpic atesa la nacionalitat de l'autora, que és declarada alemanya– és una més que bona eina

Angelika Schrobsdorff ha fet la crònica d'una vida i d'una època / ARXIU

a l'hora de presentar el contingut d'un títol que no enganya: *Tu no ets una mare com les altres* presenta a qui el llegeix un personatge excepcional, el de l'Else Kirschner, una dona jueva que té la sort i la dissort de viure dos períodes molt intensos de l'Alemanya del segle passat: els bojos anys vint, que van tenir una presència forta en les terres germàniques i van ser plasmats gràcies a moviments artístics com ara l'expressionisme, i els sinistres anys trenta, en què la puixança del nazisme va convertir la follia en llei i la misèria humana en norma de la quotidianitat.

L'Else no vol evitar els plaers de la bona vida i no pot evitar les amargors dels temps torturats. El relat de la seva vida, que veu la llum a través de les paraules d'una de les seves filles, il·lumina dos camins. D'una banda, hi ha el camí obvi, el dels fets que duen el nom de la dona protagonista. El seu tarannà és prou peculiar per a no necessitar companys de viatge a l'hora de despertar interès. Veure com

evoluciona el seu pensament; intentar entendre el perquè del seu capteniment, de les seves reaccions; situar-la en un context familiar en una època determinada... Entendre, en el fons, quines són les presons d'un esperit que es vol lliure és un exercici fascinant a què es convida qui llegeix *Tu no ets una mare com les altres*.

De l'altra, hi ha el cens d'unes èpoques estranyes: el poble que se sent orgullós dels seus grans noms de la Cultura –filòsofs, músics, poetes, escriptor, dramaturgs, cineastes...– és el mateix que és capaç de donar suport a una colla de trepes sectaris que imposen el terror mentre assolen Europa i miren d'exterminar tot-hom que consideren inferior. *Tu no ets una mare com les altres* fa conviure la persona i la societat en què es produeix i és el relat d'aquesta convivència –i els contrastos que s'en deriven– el que fa valuosa la feina de la cronista: paradoxalment, l'absència d'emoció en l'homenatge a la mare li atorga la màxima vàlua possible. *

TU NO ETS UNA MARE COM LES ALTRES

Angelika Schrobsdorff

Traducció: Albert Vitó Editorial:

La Campana Barcelona, 2016 Pàgines: 605 Preu: 23,95 euros

pel seu personatge Marc Sergiot / QUIM PUIG

a la sèrie la novel·la *Mans lliures*), des del títol, *Mans negres*, i passant pel de tots els relats: *Cop de mà*, *Jocs de mans*, *A mà armada*, *Mans a l'obra*, *Mà de ferro*, *Una mà de pintura* i *Mans brutes*, en tots els casos impecablement justificats en la trama. No en donaré detalls perquè estan pensats per entrar-hi de buit, sense saber-ne res. A més, són tan curts que seria lleig fer un resum tenint en compte el gènere. Set contes, com una mena de set pecats capitals, amb què també juga, però sense que sigui el centre de la trama de manera forçada: cobdícia, venjança, ira, luxúria, gelosia, fanatisme i malícia genuïna.

I encara dos jocs més, de cites. El primer, habitual en molts autors, és una cita relacionada amb el conte a l'inici de cadascun. El segon és especial: a cada conte apareix, diluït en el text –per exemple, barrejat en

un diàleg o com a part d'una descripció–, el títol d'una novel·la de Manuel de Pedrolo. Un autor de qui De Manuel se sent deutor i a qui ha volgut retre aquest homenatge.

Tot i que el primer i l'últim estan enllaçats, la varietat de plantejaments, de menes de delinqüència, de motius morals, de girs, de salts temporals... atorguen una coherència interna a cada text que no obliga a llegir-los per ordre. I De Manuel ho embolcalla tot amb un estil acurat, sense malabarismes. Ajustat en les descripcions. Net en la sordidesa. Apostant pel menys és més, bàsic en narrativa, com mostrar molt amb pocs elements. Un exemple: a *Joc de mans* apareixen unes joies. Sembla que han estat robades, però cada lector pot decidir-ho. De Manuel no ho explica. No influeix en la trama. Aquesta és la virtut dels contes. Quan estan ben escrits, com és el cas. *

MANS NEGRES Jordi de Manuel

Editorial: Pagès Editors Lleida, 2017 Pàgines: 136 Preu: 14 euros